

MORGENAVISEN
Jyllands-Posten

Chefredaktion: Jørgen Ejbøl (ansvarshavende),
Ulrik Haagerup og Carsten Juste

Direktion: Jørgen Ejbøl (administrerende)
og Jens Bruun

Udgiver og tryk: Jyllands-Postens Fond - Jyllands-Posten A/S
8260 Viby J. Telefon 87 38 38 38. Se også side 2

Valget må vente

INDTIL NU har Poul Nyrup Rasmussen håndteret krisen efter terrorangrebet på USA med den beslutsomhed og ansvarlighed, som befolkningen i situationens alvor med rette kan forvente af en statsminister. Og da især af en statsminister, som i princippet er leder af en krigsførende nation.

Når kredse i Socialdemokratiet efter det oplyste pønser på et hurtigt efterårsvalg, må vi derfor gå ud fra, at Poul Nyrup Rasmussen ikke er at tælle i de cirkler. Ingen ansvarlig leder, endsize statsmand, ville drømme om at udnytte stemningen af frygt efter den dommedagsagtige tirsdag til at skabe en kortsigtet valggevinst.

Men som oplyst i Jyllands-Posten i går er det åbenbart, hvad stærke kræfter i partiet arbejder på. Valget skal efter deres mening udskrives ved Folketingets åbning den første tirsdag i oktober, idet man gør sig den forestilling, at en ydre fjende typisk får befolkningen til at rykke sammen om det kendte. Samtidig håber man at komme en alt for ophidsede debat om islamisk fundamentalisme i Danmark i forkøbet.

Ja, sådan fantaserer de såkaldte stærke kræfter i Socialdemokratiet. Hvor pinligt. Det er de primære at tænke på.

Under normale omstændigheder ville et hurtigt valg være at foretrække. Men tilstanden er så langt fra normale. NATO er med Danmark som fuldgældig part i krig mod den internationale terrorisme. Her er ingen fodnoter.

Mens redningsarbejdet og oprydningen i Manhattans stadigt rygende ruiner fortsætter på fuld kraft, er der kun ét at gøre for ansvarlige danske politikere. De må på den forfærdende baggrund skabe sammenhold indbyrdes og i befolkningen.

Anvendelsen af et højtideligt

begreb som national samling er en selvfølgelig konsekvens af, at regeringen og Folketinget tilsluttede sig iværksættelsen af NATO-traktatens afgørende paragraf fem.

USA påtager sig sikkert den tungeste byrde, men ingen kender i dag solidaritetsklæringens ultimative perspektiv. Det er ikke legeværk, hvilket statsministeren og i øvrigt andre ministre på upåklagelig vis har signaleret med en til situationen passende afstemt optræden.

Det varer længe, før det igen bliver hverdag.

Det har sikkert strejft Poul Nyrup Rasmussen og måske plaget oppositionslederen Anders Fogh Rasmussen, at statsministeren kan vinde større tilslutning som følge af den øgede eksponering af embedet.

Betragtningen er kortsigtet. Nyrup Rasmussen kan være overbevist om, at vælgerne straffer hårdt, hvis han gribes i at overspille. Tendensen var der allerede, da en brysk statsminister pure afviste en international terror-eksperts udsagn om, at statsmagten længe har haft en blodagtig holdning til terrorens støttestruktur på dansk jord.

Statsministeren burde nok være mindre kategorisk. Der er under alle omstændigheder behov for, at spørgsmålet bliver undersøgt grundigt.

Det er nu i landets klare interesse, at der ikke spekuleres i valg og taktik. Statsministeren bør meddele befolkningen, at valget først kommer ved valgeriodens udløb i det tidlige forår næste år.

Vestens mareridt på Manhattan får de traditionelle hjemlige problemer til at syne af ingenting.

Politikere af format indser selvfølgelig, at valget må vente.

Ledelseskriser i SAS

SAS-BESTYRELSENS afgang mandag, efter kartelsagen og EU-bøden, fører endnu et element til, hvad der ligner en ledelseskriser i luftfartsselskabet: Indtil en ny bestyrelse kan vælges om en måneds tid, må selskabets øverste myndighed fungere som forretningsministerium, der vil have vanskeligt ved at træffe vidtrækkende beslutninger.

Det kan et veldrevet selskab under normale omstændigheder leve med, men situationen for SAS er specielt: Terrorkatastrofen i USA har på få døgn omdefinert en almindelig konjunkturedgang for luftfartsindustrien til en akut krise, som allerede har fået de første selskaber til at masseafskedige personale.

Netop i den situation, som taler for nødopbremsninger, er SAS i gang med sit største investeringsprogram nogensinde for at øge kapaciteten.

Det ligner et oplagt behov for en hurtig og drastisk kursomlægning, som en afgående bestyrelse vil få svært ved at levere.

Meget taler desuden for, at den beslutsomme hånd heller ikke er helt på plads i direktionen endnu.

Koncernchef Jørgen Lindengaard er stadig ret ny i stolen, og hans position som dansker i et selskab, hvor en ikke-svensk koncernchef af mange anses for en anomalitet, kan desuden være svækket af fodfejl i forbindelse med håndteringen af EU-bøden, der bragte SAS i defensiven fra første færd.

At bestyrelsen nu er gået af efter granskingsrapportens kritik, er en selvfølge. Det burde være sket for længst, da bestyrelsens mangel på indsats i kartelsagen er indlysende.

Det interessante er, om der vil vise sig juridisk grundlag for, at aktionærerne kan gøre erstatningskrav gældende mod bestyrelsen.

Dels fordi bestyrelsen, ifølge granskingsudvalget, ved sin passivitet forpassede muligheden for at gøre EU-bøden "betragteligt mindre" end de 297 mio. kr., den kom til at lyde på.

Dels fordi den i årsregnskabet for 2000 og i et børsprospekt i maj i år ikke gav fyldestgørende oplysninger om den økonomiske risiko, kartelsagen indebar for selskabet.

Mens vi venter på hævn

Af Steen Sohn, cand. phil., Ole Hasselbalch, Romersgade 98, Århus

DET GRUFULDE terrorangreb på udvalgte mål i USA forleden har naturligt nok kaldt stærke følelser frem. Det kan ikke være anderledes. De amerikanske avisers politiske kommentatorer er da heller ingen undtagelse. De er nærmest gået amok i en kollektiv blodrus.

Hør blot Thomas Friedman fra New York Times, der opfordrer til, at USA skal invadere terroristernes lande og omvende dem til kristendommen. Han sam-

menligner med Anden Verdenskrig, hvor de allierede tæppebombede tyske byer: »Vi dræbte civile. Det er krig. Og dette er krig.«

Måske ville amerikanerne gøre klokt i at erindre, hvad der skete sidste gang, de ville hævne et angreb. For selv om lederskribenter og politikere som med én mund siger, at der er tale om en helt ny situation, så er det faktisk ikke første gang, man vil hævne et angreb.

For tre år siden blev to amerikanske ambassader i Afrika bombeangrebet. Dengang ville amerikanerne også gå efter deres gamle allierede Osama bin Laden og sendte præcisionsmissiler efter hans lejr i Afghanistan. Et af missi-

lerne ramte dog flere hundrede kilometer ved siden af og landede i Pakistan. Hr. bin Laden blev ikke ramt.

Et andet af de mål, Clinton og hans generaler havde udpeget, var en sudansk fabrik, man hævdede havde forbindelse til bin Laden og fremstillede komponenter til kemiske våben. Den blev ramt præcist og totalt pulveriseret.

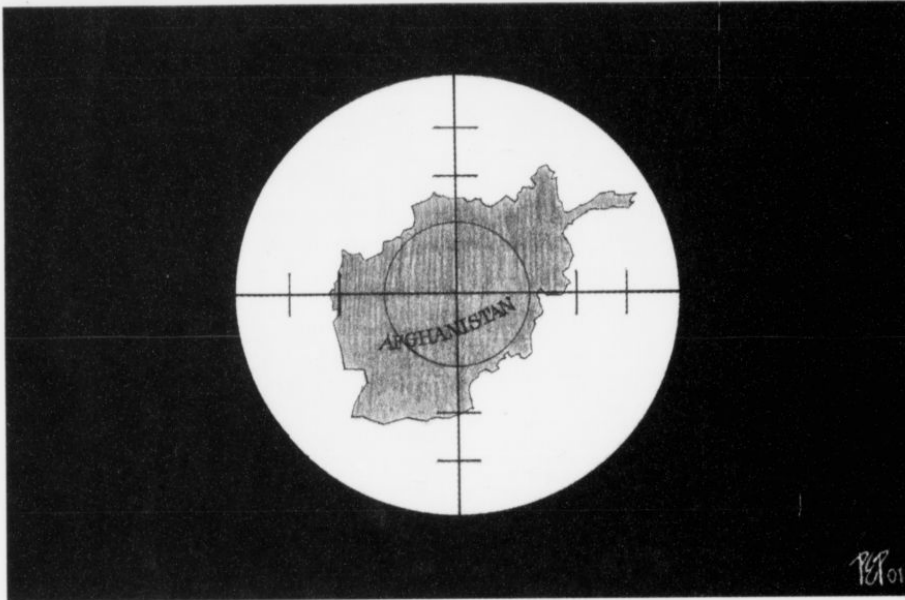
Det blev støttet af dagbladene. Den sudanesiske regering, som amerikanerne havde diplomatisk forbindelse med, havde ganske vist forklaret, at der var tale om en medicinfabrik. Det viste sig da også i tiden efter, da uafhængige, vestlige fagfolk og journalister undersøgte stedet, at der

rent faktisk var tale om en medicinfabrik. Uskyldige døde var resultatet af dette hævntogt. Hr. bin Laden blev ikke ramt.

Et år senere skrev New York Times, at der helt op til angrebet på højt plan i regeringen havde tvivlet på, om der var beviser. Men der skulle hævnnes.

Man kan håbe på, at den amerikanske regering ikke lader sig lede af den ophidsede stemning, men slår koldt vand i blodet - selv om det må være svært efter 11. september - for det vil være vanvidt at fyre missiler af til højre og venstre i blind vrede. Det vil kun gøre det lettere for fjenden at rekruttere nye soldater.

De hidtidige hævntogter gjorde ikke landet sikrere.

ISLAM OG VESTEN

Hvis det hele ikke skal ende grueligt galt, må der tyndes ud i de muslimske miljøer, også selvom det kan udløse terror, skriver Ole Hasselbalch.

Vesteuropæiske tumper

Af OLE HASSELBALCH
professor et h.c., jur. dr., Skolebakken 5, Humlebæk

EFTER ATTENTATET i USA mener mange tilsyneladende, at det blot drejer sig om at få ram på nogle få terrorister. Begivenheden burde ellers ægge til større eftertanke.

I bin Ladens hjemland Saudi Arabien var folketallet i 1950 3,8 millioner, i dag 22 og i 2050 forventeligt 91,1 (US Census Bureau). I opholdslandet Afghanistan er de samme tal 8,1, 25,8 og 87,2. Det ville svare til, at Danmark skulle have haft ikke fem, men 14-25 millioner indbyggere i dag og 40-90 millioner i 2050. Forholdene er tilsvarende i hele Mellemøsten.

Dette skaber miljømæssigt og socialt kaos, og den muslimske kultur, som i realiteten er en aggressiv, totalitær ideologi i religionens kappe, er et fremragende fundament for omstøtning af dette kaos til geografisk ekspansion. Denne ekspansion er da og

så foregået i årevis med de atomalderens mulige midler, herunder udnyttelse af andre landes asyl- og familiesammenføringsregler, petrodollarfinansieret blanding af den vestlige offentlighed samt individuelt terror.

Bred konfrontation

I det eksplosive mellemøstlige miljø og dets brohoveder i Vesten opererer islamiske terrorister som fisk i vandet, og det vil de blive ved med, uanset om vi får ram på bin Laden. Vi står ganske enkelt i en bred

for mellemøstlige folkegrupper her. Uanset at disse indvandrer miljøer utvivlsomt rummer masser af fortræffelige enkeltpersoner, huser de jo nemlig også voldsberedthed - hos os illustreret af de jublende palæstinensere i Vollsmose. Hvad muslimske ledere siger om denne jublen, kan vi ikke regne med, så vidt som at de rettroende mener sig berettiget til at bedrage de vantro ("taqiya").

Det ville være naturligt at vente sig, at Europa derfor af al magt ville modsætte sig den stille invasion,

"oplysnings"-midler i desinformation, som bl. a. har vævet offentligheden ind i forestillinger om gennemførligheden af en "integration", som ikke er lykkedes noget andet sted i verden.

Langsom opvågning

I Danmark er Dansk Folkeparti ligefrem blevet hestet for at offentliggøre Lovtidendes oplysninger om den meningsløse udledning af statsborgerskab til tusinder og atter tusinder i højrisikogrupper. Den fra sin studentertid i USA som ligeretsforkæmper kendte Mogens Glistrup er blevet "racisme"-dømt for at sammenfatte konklusionerne af sin flere tusinde sider lange redegørelse om islam i politikerenes korte, slagfærdige form. Og regeringen har negligeret det moderate ægyptiske styres ønske om, at vi ikke lader terrorister hvile ud her i ly af asylreglerne.

Den gradvise opvågning, der nu synes at være i gang, går alt for langsomt. Skal det ikke ende grueligt galt, må der gennemføres en massiv udtøining af de muslimske miljøer, uanset dette givetvis vil udløse terror.

Denne bliver imidlertid blot meget værre, den dag muslimerne her er mange nok. Sådan har det været overalt, hvor islam etablerede sig. Hver gang er det som bekendt endt med omfattende forfølgelse og udrøddelse af anderedes tænkende.

»I det eksplosive mellemøstlige miljø og dets brohoveder i Vesten opererer islamiske terrorister som fisk i vandet, og det vil de blive ved med, uanset om vi får ram på bin Laden.«

konfrontation med et Mellemøsten, der vælter ud over grænserne.

Dette kan læses i let tilgængelige demografiske undersøgelser. Man kan også let læse sig til, hvad islam indebærer. Men svagt læsende kan i øvrigt forvisse sig om det ved at kigge ud i virkeligheden, hvor muslimerne er i evig konflikt med deres naboer.

Den vigtigste forudsætning for, at vi kan beskytte os mod terroren, er, at vi ikke tillader en femte kolonne i form af brohoveder

som er foregået i de seneste årtier. Men sådan har det ikke været. Tværtimod synes kun Rusland og de kristne stater i Sydøsteuropa at være klar over, hvad vi står over for. I Vesteuropa har de politiske ledere, eliten og pressen derimod nærmest opført sig som tumper: Man har systematisk sat kikkerten for det blinde øje. Man har massivt bebojet og på den mest beskidte vis undertrykt organisationer og personer, der krævede ansvarlighed. Og man har pumpet enorme

Missilskjold er falsk sikkerhed

Af Povl Revsbech, formand for Danske Læger Mod Kernevåben, Langdalsvej 40, Brabrand

SIDSTE TIRSDAGS høj-dramatiske og dybt afskyvækkende terrorangreb med kaprede passagerfly i New York og Washington fremkalder også hos os, Danske Læger Mod Kernevåben, den dybeste medfølelse med de efterladte fa-

milier til de tusinder af civile samt de mange brandmænd og politifolk, som mistede livet i løbet af få timer.

Man kan nu frygte, at en af konsekvenserne af terrorangrebet vil være, at alle med arabisk navn og udsende fremover vil blive mistænkt for at være en potentiel terrorist, såvel i USA som i Vesteuropa.

Imidlertid illustrerer angrebet også, at det ikke er raketangreb fra de såkaldte slyngelstater, der er den største trussel mod den vestlige verden. Dette har vi i Den Internationale Lægeförening til Bekæmpelse af Atomvåben i al ubeskedenhed sagt, siden planerne om et missilskjold blev genoplivet. Det vil kun give falsk sikkerhed til ameri-

kanerne. Også Brzezinski, sikkerhedsrådgiver for præsident Carter, citeres i JP 13/9 efter anslaget for at sige, at etablering af missilskjoldet nu bør glide i baggrunden til fordel for mere effektiv bekæmpelse og forebyggelse af international terrorisme.

Man kan håbe, at præsident Bush og hans rådgivere vil indse dette.

Sympatien har stor betydning

Af Greg Fallows, Fiskergade 5, Gylling, Odder

JEG HAR en lille mistanke om, at danskerne vil være glade for at høre, at amerikanerne sætter pris på deres støtte.

Jeg er amerikaner og har boet i Danmark i 17 år. Efter terrorangrebene i USA har jeg mailet en del med en af vore gode venner, Michelle Johnson-Houghton i Michigan, og jeg gengiver hermed, med hendes tilladelse, et brev fra hende:

»Jeg er lige blevet færdig med at se TV-nyhederne, som ingen ende får. Der var mange indslag om de mange ceremonier, der er blevet holdt i Europa af sympati for vores nationale mareridt. Du må sige til alle og enhver, at den måde at vise sympati på har betydet mere, end de aner.

For at være helt ærlig, at se medfølelse i så høj en grad fra andre nationer er noget, jeg aldrig har oplevet i mit liv. Jeg blev forbløffet over min egen forundring, da andre så grundlæggende og overbevisende viste deres store sympati og støtte. Det er nok, fordi vi ofte får den følelse, at andre nationer dybest set foragter os af, for os, synlige eller ikke synlige grunde.

Vi er alle dybt rørt af den kærlighed, medfølelse og sorg fra andre dele af verden. Vi er stadig i chok og i dyb sorg. Vores dage er blevet en lille smule mere normale nu, men tårerne kommer stadig, også i uventede situationer.

Vi står også stærkt sammen, og det er utrolig stærkt at se, da jeg voksede op i 1970'erne og med Vietnam i overskrifterne. For første gang i mit liv virker det ikke banalt eller sentimentalt at vise det amerikanske flag. I dag er det gået op for mig, at jeg har flag fra Polen og Danmark, men ingen fra mit eget land.

I sidste ende er vi alle sammen brødre og søstre, og vi, der bor i USA, er børn og børnebørn af den øvrige verden. For det meste er vi sammensat af mennesker fra alle andre lande. Jeg ville endda skønne, at USA's befolkning består af mennesker, som stammer fra hvert eneste land i verden. I er os, og vi er jer.

Bed for os, at vi gør det rigtige i de kommende måneder og år.»

Terrorister?

Af Hugo Pieterse, Damhusvej, 3 Odense

I DIVERSE TV-udsendelser har vi kunnet se, at blandt andre albanske flygtninge/indvandrere støtter deres muslimske terroristfæller i Bosnien, Kosovo, og nu Makedonien, med finansielle bidrag og ved at deltage som frivillige i kampene. Det kunne være rart at vide, om regeringen har tænkt sig at gøre noget for at inddrage opholdstilladelsen for flygtninge/indvandrere, der rejser til deres hjemlande og deltager i den væbnede kamp, samt om der er blevet taget forholdsregler for at overvåge og standse pengeoverførsler til disse lande.

Afstemning på nettet

JP Afstemning

Foretrækker du at rejse med tog frem for fly efter sidste uges terroraktion i USA?

Tal i pct.

JA 17

NEJ 77

VED IKKE 6

1920 stemmer i alt

BEMÆRK venligst, at afstemningen ikke kan sidestilles med en egentlig meningsmåling, da den ikke bygger på besvarelser fra et repræsentativt udsnit af befolkningen.

Har De lyst til at deltage i de kommende afstemninger på Internetavisen Jyllands-Posten, skal De blot klikke ind på adressen:

www.jp.dk

Den frygtelige terror mod USA gør det mere vigtigt at påpege, at det ikke nytter at misbruge religion og etnicitet til at udpege hele befolkningsgrupper som fjendebilleder, skriver Christoffer Zieler.

Arkivfoto: LARS KRABBE

FARVERIG - Nørrebrogade er blevet mere farverig og varieret end tidligere.

Dansk fundamentalisme

Af Christoffer Zieler, stud. scient. pol., Højevangs Vej 23, Frederiksberg

IDET DENNE LÆSER lever en beskyttet tilværelse, ikke ret langt fra Blågårds Plads i København, har det været lærerigt, om end især sindsoprivende, igennem en hel sommer at følge Jyllands-Posten. Særligt de voldsomme eruditioner fra folkebyen, der dagligt breder sig over avisens debatsider har været en effektiv morgenkviss. Hovedparten af visser læserbevægelseskribenter er således enten imod et renere miljø (idet miljøets fremtidige overlevelse forekommer dem uløseligt forbundet med Svend Auken's tilstedeværelse i regeringen, hvorfor man altså om nødvendigt er villig til også at være naturen foruden), eller også er de indædte modstandere af indvandringen her til landet af folk med muslimsk baggrund.

Denne sidste kategori giver som regel udtryk for at repræsentere en fundamentalistisk gruppe kaldet "det danske folk". Et forfulgt segment, tilsyneladende, som aldrig, dvs. uden for Jyllands-Posten, "bliver hørt" om noget som helst - hvorfor man må formode, at disse mennesker

er så lede ved det politiske system i Danmark, at de kategorisk boykotter hvert eneste folketingsvalg. (Er Dansk Folkeparti blevet for blødsødent?) Der er grund til at være på vagt over for en gruppe, der er så afvisende indstillet over for vores demokratiske institutioner.

Positiv indvandring

Når ispirationens mange ulykkelige følger opregnes af "det danske folk", er det ofte i kontrast til idéer af specifik dansk oprindelse, så som kristendom, retssamfund og konnens ligestilling.

Naturligvis er ingen af disse idéer danske. Det har taget os i det meste et par tusinde år at acceptere dem (med visse forbehold). Den danske frindsede kultur, som indædt høyles, men i praksis fornægtes, er vel også nærmest opstået på trods af den lutheranske sekt, som de fleste danskere mere eller mindre bevidst tilhører. Denne kirkes stifter, en revolutionær munk, var lidt af en sammensat figur - næppe bedre end historiens øvrige store opviskere af religiøs begrundet vanvid. Luther var en from tænker, sandhedssøger og folkehelt, men også antisemit og tilhænger af politisk undertrykkelse, af politik

vist også for sin samtid - konservativt syn på kvinder, der vel bedst lader sig sammenligne med det, der i dag kommer til udtryk i Afghanistan - hvorfra i øvrigt en del af de nye danskere er flygtet.

Men alligevel er det ikke gået helt galt. Når danskere stort set er nogle skikkelige, tolerante typer, skyldes det primært, at man i Danmark har vist sig i stand til at skelne skidt fra kanel, og har forstået at lade sig inspirere positivt af omverdenen og fremdrage også de gode elementer i religionen og i historien. Det må vi hellere blive ved med. Jeg vil opfordre repræsentanter for "det danske folk" til snarest at løse billet til hovedstaden og gå en tur ad, lad os sige, Nørrebrogade. Betragt her et bybillede, der med indvandringen er blevet mærkbart mere interessant, farverigt og varieret, end det forhen var.

Den frygtelige terror imod USA gør det kun mere vigtigt, at påpege, at det ikke nytter at misbruge religion og etnicitet til at udpege hele befolkningsgrupper som fjendebilleder - tænkt hvis hver eneste kristne dansker skulle stå til regnskab for de ugeringer, der er begået i kristendommens navn. Vi ville være ilde stedt.

Demokratiet under pres

Af Stefan Frello, Køgevej 68, Roskilde

SOM FORVENTET lod der fra Dansk Folkepartis landsmøde, konkret fra Kristian Thulesen Dahl, et krav om udvisning af de, der har udtrykt sympati med de terrorister, der stod bag tirsdagens angreb.

Uanset at terrorangrebet var en uforkærlig forbrydelse, som ikke kan forsvares på nogen måde, og uan-

set at ethvert forsvar for den slags handlinger kun kan fremkalde den dybeste foragt, ja - så må det altså slås fast, at ytringsfriheden er en indiskutabel del af demokratiets fundament. Terrorisme kan aldrig forsvares, men det kan angreb på ytringsfriheden heller ikke.

Uanset hvor megen foragt man har for andres synspunkter, må man acceptere deres ret til at give

udtryk for dem. Dansk Folkeparti har ret til at udtrykke sin holdning til ytringsfrihedens grænser, men lad os andre håbe, at det er alene om den.

Piet Heine græk kan bruges til mange ting.

Således også i denne sammenhæng:

«... Kultur er at slås for sin modstanders ret til at slås for den modsatte mening.»

Ultimativ krigserklæring

Af Jørgen Petersen, Fyrrelunden 69, Esbjerg

RADIKAL ISLAM har nu, efter adskillige tidligere terroranslag vendt mod vestlig kultur, repræsenteret ved USA, endelig sendt den ultimative krigserklæring til resten af verden, der ikke følger denne religion. Islam har som bekendt i adskillige år, ført en væbnet kamp mod kristne i lande som eksempelvis Nigeria, Sudan, Indien, Filipinerne, Indonesien, Israel, tidligere Jugoslavien (fortførelses med vestlig hjælp) m.fl.

Det kan undre, at man fra muslimsk side allerede nu føler sig så sikker, at man kan sende denne ultimative krigserklæring til resten af verden. Det forekommer umiddelbart lidt forhastet, og strategisk uklogt. Det er jo ikke blot vesten, det drejer sig om, idet krigserklæringen også er vendt mod store lande som Rusland, Indien og Kina.

USA har selvfølgelig taget handlen op, med støtte fra de fornævnte lande. (Fra fire milliarder mennesker, der ikke dækker den radikale kirkes synspunkter, tage fejl?). Det bliver en lang kamp. Formentlig over kommende generationer. Men det er værdt at have i erindring, at hidtil har alle diktatoriske ismer trukket det korteste strå i deres anslog mod demokratierne. Primært takket været USA. Det vil ske igen.

KORT SAGT

E-mail: debat@jp.dk

om terrorangreb i USA

Et vigtigt spørgsmål

Når man ser unge indvandrere juble åbenlyst over et angreb på et vestligt, kristent demokrati, må man som dansker stille sig selv et vigtigt spørgsmål: Ønsker vi i Danmark (et vestligt, kristent demokrati) fortsat at huse sådanne mennesker? Tør vi håbe på, at de her i landet afstår fra massive angreb, og nøjes med fortsat at overfalde politiet og voldtage unge piger?

Poul Kalff
Herningevej 7, Aalborg Øst

Hvem får pengene?

De "såkaldte nye danskere" står i kø for at sende penge hjem til de lande, de kommer fra. Men ikke en meget stor del af disse penge når frem til de organisationer, der som hovedformål bekæmper vores demokrati og leveform. Se på din næste lønseddel og overvej, hvor mange af dine skattekrone der bruges til formål, du ikke sympatiserer med.

Jens Bråner
Kong Haralds Vej 21, Århus

Nej til terroriststøtte

NATO's tilslutning til global terroristbekæmpelse burde forpligte den danske stat til at præcisere over for alle, som ikke er danske statsborgere, at støtte til terrorisme er uforenelig med beskyttet ophold i Danmark.

Hans Erik Enevoldsen
Nygårdterrasserne 254A, Farum

Hyltoft som statsminister

Ærgerligt, at Ole Hyltoft ikke er blevet stats- og udenrigsminister. Så havde vi haft en fornuftigt reguleret indvandring, og frem for alt: Så havde vi åbenbart stadigvæk haft World Trade Center.

Per Harry Hansen
Hammerichsgade 2, Nakskov

Svært at lode løftet

Jeg har lovet mig selv, at jeg ikke vil blive ligesom terroristerne i USA 11/9, ved at lade mit hjerte og sind forværke af had og hævnfølelse. Men, hvor har jeg det dog svært med det løfte!

T. F. Holm
Fynsgade 4, Silkeborg

Send Deres "Kort sagt" til Jyllands-Posten, maks. 40 ord, mærket "Kun for JP". Vi henviser i øvrigt til reglerne for optagelse af læserbreve.

Vil USA virkelig dialog?

Af Kirsten Haslund, Sandkåsevej 16, st., Århus V

UANSET HVOR tragisk det er, at mange civile døde i terrorangrebet imod USA, kan jeg ikke som dansker pludseligt identificere mig med USA eller USA's politik, som jeg i mange år har været stærkt kritisk overfor.

Jeg bryder mig ikke om bølgen af krigsstemning, hvor medier fremstiller USA som "de gode", og de andre lande som "de onde". Det er jo lidt sagt overforenklet, eftersom USA i sin udenrigspolitik først og fremmest altid har fulgt egne økonomiske og magtmæssige interesser, og ofte tilsidesat ethvert hensyn til mennesker, miljø og demokratiske værdier, som de ellers hævder at forsvare.

Hvor mange diktatorer er ikke bragt til magten eller har beholdt den, i kraft af støtte fra USA? Den amerikanske udenrigsminister hævder, at USA vil dialog, men i praksis er der ikke meget, der tyder på det, heller ikke i forhold til Europas oplæg til en fælles miljøpolitik!

Hvis USA nu er ved at skabe et nyt Vietnam ved at invadere Afghanistan, finder jeg det både farligt og enighedsnænsende udenrigspolitik, hvis Danmark og andre NATO-lande blindt følger i hælene og tilsætter sig militære angreb på landet. Hellere ser jeg Danmark og EU presse på for varige løsninger på ikke mindst palæstinaens problemer. Den direkte bekæmpelse af terrorisme bør ikke stå alene.

Den ligeglade dansker

Af Bent Hansen, Mejlgade 80, 2., Århus C

13/9 SKULLE Danmarks befolkning så markere sin deltagelse med ofrene for tirsdagens terroraktion i USA: to minutters stilhed klokken 12. I Århus skulle busserne køre til stoppested eller vejside og holde stille i to minutter. Og alle danskere opfordredes til at gøre det samme.

Aldrig har det været så få danskere i Danmark.

Jeg sad i en bus på Skejby Bakke nord for byen, mens bilerne rasede forbi.

Selv én af Danmarks lastbiler. Der havde man åbenbart ikke tid til den slags pjat? Uden at have talt dem vil jeg tro, at der kom hundrede biler, hvis førere sikkert alle indtil i går har kunnet påstå sig opfyldt af en retfærdig harme over terroren. Jeg havde udsigt til én - siger og skriver én - bilist, der havde fulgt opfordringen. Han må have følt sig som i Lot og hans brøders sted.

Jeg horte senere på dagen andre fortælle om samme trafikmønster i de afgørende minutter.

Skriv til os på debat@jp.dk

Vi bringer kun indlæg alene sendt til JP og beder Dem påtvingende indlægget "Kun for JP". Indlægget skal være påtvingende deres navn og adresse. Vi forbeholder os ret til forkortelser og påtager os intet ansvar for tilsendte debatindlæg. Brev sendes til: Debatredaktionen, Jyllands-Posten, Grøndalsvej 3, 8260 Viby J.

Kapitalisme og socialisme

Kapitalisme og socialisme er komplet uforenelige samfundsformer. Socialismen planer diktaturets bane. Den har i sin praktiske udgave lagt millioner af mennesker i gravene. Kapitalismen derimod er frihedsorienteret, demokratisk og velstandsskabende, skriver dagens kronikør

JP-KRONIK

TIRSDAG 18.9.2001

Af Stefan Frello, lektor, Ranum

Kapitalisme og demokrati hører sammen, siger det socialisme og diktatur gør det. Både erfaringen og logikken understøtter denne påstand. Alligevel trænger emnet til en grundlæggende afklaring. Altså må spørgsmålene stilles fra stigens nederste trin. Hvad er kapitalisme? Hvad er socialisme? I hvilken historisk sammenhæng blev nævnte samfundsformer ud tænkt og praktiseret?

Kapitalismen brød for alvor igennem i det 19. århundrede. Bevægelsen gjorde op med herremændenes dominans og enevældens regereri. Det var kapitalismens ideer om midlerne til velstand, som undergravede den rådende orden.

Hvordan gøres samfundene rigere? Sådan spurgte kapitalismens fortalere. Svaret lod: Frihed til alle. Væk med enevældens mange handlingsplaner. Overlad initiativretten til borgerne. Brug egeninteresse og arbejdsglæden som løftestang. Disse drivmidler vil med voldsomme ryk forøge den produktive indsats.

Kapitalismen ønskede at flytte fornyelsesretten. Altså gjaldt det om at skabe frie, virkelystede og selvstændigt tænkende mennesker. Friheden skulle ikke forbeholdes en flok aristokrater i samfundets top. Når overklassen anså den personlig

liv for fyrsten, herremanden, staten eller partiet. Kapitalismen havde ret til at smede sin egen lykke.

Kapitalismen vægter ligheden ligeså højt som friheden. Som sagt blev den fri og lige adgang til arbejdet undertrykket. Dermed fik chancen det ord med på vejen. Lige rettigheder og lige pligter måtte endvidere gælde som norm. Og ikke mindst lighed for loven. Kapitalismen er fuldt som megen en lighedsbevægelse som en frihedsbevægelse. Frihed og lighed er to sider af samme sag.

Enevældens forkærlighed for politik og planøkonomi blokerede vejene til velstand. Kapitalismen stiled mod et apolitiseret samfund. Tankgangen kan beskrives sådan. Politisk aktivisme og personlig frihed går ikke i spand sammen. Politik er et redskab for aristokratiet. Den politiske klasse berings sig på den arbejdende befolknings bekostning. Gennem en selvsk lovgivning forsøger de herskende samtidig at gardere sig mod oprør.

Politik udgør selve betingelsen for undertrykkelse og udbytning. Altså må den økonomiske verden overgå

den politiske sfære i styrke. Når politik trumfer økonomi, triumfer politik også borgerne. Kommandoer fra oven begynder at gjælde.

Apolitisering og atter apolitisering, det er kapitalismens tale. Fri mennesker kan selvslumme af det. På den måde får det kapitalistiske samfund et tvetydigt forhold til politik og stat. Det er nemlig statens opgave at beskytte privatejendommen og forsvare friheden og ligheden. Men staten er også en farlig bastion, der har monopol på vold og udstedelse af love.

Apparatets interesser skal man vogte sig for. Staten er ikke en neutral instans. Kontorerne er befolket af mennesker med selvsk motive. Samfundet må gardere sig mod politikere og bureaukrater. Der skal lukkes af for magts fascination. Altså drejer det sig om at indsnævre politikernes virkefelt og holde staten i ave.

Hvordan løser kapitalismen demokratiet? Ved hjælp af en demokratisk forfatning. Og en sådan opnåede Danmark i 1849. Grundloven var netop udtryk for kapitalismens fremgang. Den fri forfatning fik til opgave at beskytte folket mod autoritære kræfter, at forsvare selvejet,

